

« GOD ZEGENE DE HONGAREN »

OP 1 januari van dit jaar trad de nieuwe grondwet van Hongarije in voege. Hij werd op 25 april 2011 door het Hongaarse parlement aangenomen met een overweldigende meerderheid: 262 stemmen voor, 44 tegen en 1 onthouding. De nieuwe constitutie is dan ook de vrucht van een echte nationale consensus.

In de inleiding op de grondwet, die begint met de aanhef « *God zegene de Hongaren* », wordt uitdrukkelijk verwezen naar de christelijke wortels van Hongarije: « *Wij zijn fier dat onze koning de H. Stefanus de Hongaarse staat duizend jaar geleden gegrondvest heeft op stevige fundamenteën en van ons land een deel van het christelijke Europa heeft gemaakt.* »

Hongarije is inderdaad geboren uit het doopsel van de H. Stefanus, de Magyaarse prins Vajk, die op kerstdag van het jaar 1000 tot koning gekroond werd met een door Paus Silvester II gezegende kroon.

Daarom is in de nieuwe constitutie de vermelding « *Hongaarse republiek* » vervangen door « *Hongaarse natie* »: « *Wij, leden van de Hongaarse natie, die de verantwoordelijkheid dragen voor het geheel van de Hongaren, verklaren bij de aanvang van het nieuwe millennium...* »

De tekst herinnert vervolgens aan de eeuwenlange strijd die Hongarije moest voeren voor zijn voortbestaan:

« *Wij zijn trots op onze voorouders die gevochten hebben voor de overleving, de vrijheid en de onafhankelijkheid van ons land.* » Dat deden ze nog in 1956, tijdens de Hongaarse opstand tegen het communistisch regime. Abbé de Nantes schreef daar indertijd over: « *Het verschrikkelijke lot van het katholieke*

Hongarije heeft de wereld plots wakker doen schrikken » (*Lettre à mes amis* nr. 2). Ter nagedachtenis van deze communistische vervolging hebben de Hongaren de mooie « *kruisweg van de Hongaren* » geschonken aan het bedevaartsoord Fatima. Het is het *ex voto* van de vervolging die zij doorstaan hebben voor Christus en zijn Heilige Moeder, aan wie Hongarije als eerste land ter wereld toegewijd werd op 15 augustus 1038.

« *Wij zijn er trots op dat ons volk doorheen de eeuwen gestreden heeft om Europa te verdedigen [tegen de islam, verpersoonlijkt door de Ottomaanse invallers] en dat het de gemeenschappelijke waarden van Europa verrijkt heeft met zijn talent en zijn ijver.*

« *Wij erkennen de rol van het christendom in het behoud van onze natie. Wij waarderen de verschillende religieuze tradities van ons land.*

« *Wij beloven de geestelijke en intellectuele eenheid van onze natie, die zwaar te lijden had van de stormen van de voorbije eeuw, te bewaren.* » Een verwijzing naar het nazisme en het daarop volgend communisme. « *Wij beschouwen de nationaliteiten en de etnische groepen die in Hongarije leven als deel uitmakend van onze Hongaarse natie.*

« *Wij verbinden ons tot het behoud en de bevordering van ons erfgoed, van de Hongaarse cultuur, van onze unieke taal, van de natuurlijke en door de mensvervaardigde rijkdommen van het Karpatenbekken. Wij dragen verantwoordelijkheid voor onze nakomelingen, en daarom zullen wij door een verstandig gebruik van de materiële, intellectuele en natuurlijke middelen de levensomstandigheden van de toekomstige generaties beschermen.*

De Hongaarse kroonjuwelen :
het zwaard, de scepter, de rijksappel en de Heilige Kroon.

« Wij geloven dat onze nationale cultuur een rijke bijdrage levert aan de verscheidenheid van de Europese eenheid.

« Wij zijn van mening dat het gezin en de natie de belangrijkste kaders voor het samenleven vormen, en dat de fundamentele waarden die ons verenigen de trouw, het geloof en de liefde zijn.

« Wij stellen dat de kracht van een gemeenschap en de eer van elke persoon geworteld zijn in de arbeid en de intellectuele prestaties. » In verband hiermee moet opgemerkt worden dat de werkloosheid in Hongarije daalt: van 11,4% van de actieve bevolking in januari 2011 tot 9,8% in oktober 2011, en de dalende tendens zet zich door.

AFREKENING MET DE BUITENLANDSE BEZETTING

« Wij respecteren wat tot stand gebracht is door onze historische grondwet en door de Heilige Kroon, die de belichaming is van de constitutionele continuïteit van de Hongaarse staat en de eenheid van de natie. »

De Heilige Kroon, geschonken door Paus Silvester II aan koning Stefanus, is het symbool van de Hongaarse natie. Geen enkele vorst werd als wettig erkend als hij er niet mee gekroond was. Omgekeerd was de dynastieke afkomst van de monarch ondergeschikt aan de kroon: of het nu de Anjouvorst Lodewijk, de Luxemburger Sigismund, de Pool Wladislaus Jagiello of de Habsburger Frans Jozef was, hij die met de *Santa Corona* was gekroond was de wettige koning. Daarom ook wordt zij sinds 2000 bewaard in het Hongaarse parlement, om de volksvertegenwoordiging van na de val van het IJzeren Gordijn legitimiteit te geven.

« Wij weigeren de opheffing van onze historische grondwet ten gevolge van een vreemde bezetting te erkennen. » In maart 1944 werd Hongarije door de nazi's bezet. In september van hetzelfde jaar viel het Rode Leger het land binnen; de Duitsers werden verdreven en in februari 1945 capituleerde Boedapest. De Sovjets installeerden een stalinistische dictatuur. Op 2 mei 1945 vertrouwde een hoge Hongaarse militair de Heilige Kroon toe aan het Amerikaanse leger, zodat ze niet in handen zou vallen van het nieuwe regime dat er een vorm van wettigheid uit zou kunnen halen. De Amerikanen verborgen de kroon in Fort Knox, waar ook de goudreserve van de VS ligt, tot president Carter ze in 1978 teruggaf – een daad van verraad, want het communisme was toen nog heer en meester in Hongarije!

« Wij erkennen de wettelijke continuïteit niet van de communistische grondwet van 1949, die als basis heeft gediend voor een tiranniek regime. Daarom verklaren wij die grondwet ongeldig. » Op 18 augustus 1949 kondigden de communistische machtheb-

bers een grondwet voor de « volksrepubliek Hongarije » af die volledig gemodelleerd was naar die van de Sovjet-Unie. Geen enkele rechtgeaarde Hongaar erkende die constitutie.

« Wij zijn in overeenstemming met de leden van het eerste vrij gekozen parlement, die in hun eerste resolutie bevestigd hebben dat onze vrijheid van vandaag haar oorsprong vindt in onze revolutie [beter: contrarevolutie] van 1956. Wij zijn van mening dat de soevereiniteit van de Hongaarse staat verloren gegaan is op 19 maart 1944 en herwonnen op 2 mei 1990, toen de eerste representatieve volksvertegenwoordiging tot stand kwam. Wij beschouwen laatstgenoemde dag als het beginpunt van de nieuwe democratie en de constitutionele orde van ons land. » In afwachting van het herstel van de monarchie!

DE MASKERS VALLEN

Al vanaf het moment dat de nieuwe grondwet werd aangenomen begonnen liberalen van divers pluimage een hetze. « Guy Verhofstadt vraagt onderzoek naar nieuwe grondwet », kopte *De Morgen* op 18 april 2011. Het Britse Europarlementslid Sarah Ludford gaf klaar en duidelijk aan waarom ze ten aanval trok: « Dit is geen liberale grondwet. » Van sektarisme gesproken...

De Europese Commissie dreigde op 11 januari van dit jaar bij monde van José Manuel Barroso met juridische stappen. De grondwet zou in tegenspraak zijn met « de Europese democratische basisprincipes ». Ook Amnesty International voelde zich geroepen om protest te laten horen, net als Ban Ki-Moon, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, en het Internationaal Monetair Fonds.

Waarom die wereldwijde kritiek? Omdat de Hongaarse grondwet voortaan het ongeboren leven beschermt vanaf de conceptie, en het huwelijk definieert als een verbintenis tussen een man en een vrouw (koppels van hetzelfde geslacht kunnen hun partnerschap wel wettelijk laten registreren). En omdat het proclameren van het christelijk karakter van een land dat nog altijd in overgrote meerderheid katholiek is, in de ogen van de vrijmetselarij *niet* democratisch is...

Hongarije wordt belaagd door een coalitie van alles wat in onze wereld Macht en Geld heeft. Maar het land heeft geleerd te vechten. De woordvoerder van premier Viktor Orbán diende de critici in duidelijke bewoordingen van repliek: « *Decennia-lang moest Hongarije ondergaan dat mensen van andere hoofdsteden ons wilden voorschrijven wat we al dan niet mochten doen. Ze zegden ons ook wat er in onze grondwet moest staan. Die tijden zijn voorbij.* »

broeder Bruno van Jezus & redactie KCR

MONTLIGEON

EN DE ZIELEN IN HET VAGEVUUR

EEN DEVOTIE IN DE GEEST VAN DE CONTRAREFORMATIE

IN de *Katechismus van de katholieke Kerk* van Paus Joannes-Paulus II (1993) wordt over **de laatste loutering of het vagevuur** geschreven: « Zij die sterven in de genade en de vriendschap van God, maar nog niet volkomen gelouterd zijn, ondergaan, hoewel ze reeds van hun eeuwig heil verzekerd zijn, na hun dood een loutering ten einde de noodzakelijke heiligheid te verwerven om in de vreugde van de hemel te kunnen binnengaan » (nr. 1030). Wat die loutering precies inhoudt, komt maar kort ter sprake en zonder verdere toelichting: « De overlevering van de kerk [sic] spreekt met verwijzing naar bepaalde schriftteksten van een louterend vuur » (nr. 1031).

Veel explicieter is de catechismus van vóór het Concilie, die het pijnlijke lijden van de zielen in het vagevuur onderstreept: « De gelovige zielen in het vagevuur zijn vervuld van een bitter berouw over hun zonden en van een vurig verlangen naar de heilige, goede God. Door zwaar lijden moeten zij hun zondestraffen uitboeten. Hun grootste pijn is het, dat zij God nog niet kunnen aanschouwen; hun grootste troost dat zij Hem spoedig zullen zien en dat zij voor eeuwig gered zijn » (*Katholischer Katechismus der Bistümer Deutschlands*, 1956).

Dezelfde catechismus zegt ook uitdrukkelijk: « De gelovige zielen in het vagevuur kunnen zelf niets doen om hun lijden te verkorten. » Jezus, de H. Maagd Maria en de heiligen in de hemel spreken voor hen ten beste. Maar ook wij hier op aarde kunnen en moeten hen helpen.

* * *

« Aan alle goede christenen:

« Ons roepen stijgt onophoudelijk tot jullie op als een hartverscheurende smeekbede, om hulp, troost en verlichting te verkrijgen van jullie toewijding en vroomheid. Gisteren nog deelden wij in jullie arbeid

en jullie spel, als echtgenoten, familieleden, mensen die jullie kenden en van wie jullie hielden. Vandaag zijn wij de arme gevangenen van God in het vagevuur en, ten opzichte van jullie, nederige smekelingen die jullie niet meer herkennen of al half vergeten zijn. Maar wij lijden verschrikkelijk in het reinigende vuur, waarvan het onophoudelijk bijten het roest en de vuiligheid van onze zonden moet verslinden, in afwachting van het uur – verhaast door jullie behulpzame tussenkomst – dat het erbarmen van God ons wil verlossen. »

In zijn werk *The Supplication of Souls* (1529) maakte de H. Thomas More zich op deze wijze tot spreekbuis van de zielen in het vagevuur.

De protestanten van de zestiende eeuw waren de eersten die het bestaan van het vagevuur ontkenden en het gebed voor de overledenen verwierpen. Het was tegen dit ongeloof en deze wrede kilheid dat Thomas More, de grootste humanist van zijn tijd, verontwaardigd reageerde. In zijn ogen was het onderrecht van de Kerk over het vagevuur van kapitaal belang: heel het katholieke concept van de zonde, de genade, het mystiek Lichaam en de Gemeenschap van de heiligen

hangt eraan vast. In het hierboven geciteerde werk, waarin hij afreken met het pamflet van een nieuwlichter die de leer van de Kerk verwerpt, geeft hij het woord aan de zielen van het vagevuur zelf, die meer bezorgd zijn om de geloofsafval van de christenen dan om hun eigen lijden:

« Wat ons betreft, ongetwijfeld kan de liefdadige bijdrage van jullie gebeden, aalmoezen en andere goede werken voor ons gedaan helpen om ons huidig lijden te verzachten en zelfs om er een einde aan te maken; maar de barmhartige goedheid van God is zo groot dat, ook al zou de hele wereld ons vergeten, Hij tenminste aan ons blijft denken. **Jullie die op aarde leven, verkeren echter in een veel hachelijker**

De basiliek van Montligeon in Normandië,
« een kathedraal in de velden ».

Abbé Paul-Joseph Buguet (1843-1918).

toestand. *Stel dat de mensen dwaas genoeg zouden zijn om de ellendeling te volgen die dat hatelijke pamflet geschreven heeft. Dan zou hij, door hen het geloof in het vagevuur te ontnemen, eerst en vooral alle klassen van de samenleving al op deze wereld in hun ongeluk storten, en vervolgens tal van zielen regelrecht in de hel doen terechtkomen omdat zij onvoldoende verwittigd waren. »*

Op het einde van de 19de eeuw zou de diepe bekommernis om het lot van de zielen in het vagevuur een Franse geestelijke tot de stichter van een schitterend werk maken.

EEN ENERGIEKE PASTOOR

Paul-Joseph Buguet, geboren op 25 mei 1843 in een arm gezin in Bellavilliers (Normandië), kon zijn studies voor het priesterschap volbrengen dankzij de liefdadige steun van een welgestelde familie. « *Werken voor God, de Kerk en de zielen* » : dat was heel zijn programma toen hij in 1866 tot priester werd gewijd. In de streek waar hij benoemd werd, in het noorden van het bisdom Sées (departement van de Orne), vormden de protestanten een kapitaal-krachtige en politiek invloedrijke minderheid. De jonge geestelijke, die niet alleen uiterst vroom was maar ook brandde van ijver voor het geloof, aarzelde niet om de protestantse dominee publiekelijk uit te dagen en publiceerde verschillende brochures tegen de Reformatie en haar aanhangers. Van "oecumenische dialoog" was in die tijd nog geen sprake...

Het bisdom oordeelde echter dat het optreden

van abbé Buguet te buitensporig was en verplaatste hem naar een andere parochie, één met een "rustige" reputatie. Maar tijdens het verkiezingsjaar 1876 deed de jonge priester, die een overtuigd royalist was, zijn parochianen de aanbeveling te stemmen op de legitimistische kandidaat van het kanton, tegen de gematigde republikein. Het resultaat was een hoop kabaal tegen de pastoor « *die aan politiek deed* », en de bisschop gaf een tweede keer toe door abbé Buguet aan te stellen tot herder van de armste en meest vergeten parochie van het bisdom : La Chapelle-Montligeon. We schrijven 1 augustus 1878.

De bekommernis om de zielen in het vagevuur was Paul-Joseph Buguet al langer eigen. De gedachte aan zijn enige broer, die ongelukkigerwijze verpletterd was door een neervallende klok, hield hem gedurig bezig : « *O mijn God, zeg mij dat Gij van ons houdt. Verjaag de vreselijke twijfel uit mijn hart... Zonder me te antwoorden heeft God in zijn hand middelen om de zielen te redden die wij niet kennen. Mijn God, zeg mij dat Gij mijn broer gered hebt !* »

Hij begint met zich volledig te geven aan de zielzorg voor zijn kleine parochie van Montligeon. Hij sticht de *Vereniging van de H. Franciscus van Sales*, die van de *Geloofsverspreiding*, een *Erewacht van het H. Hart van Jezus* en een *Katholiek comité*. En dat allemaal voor een dorp van enkele honderden inwoners ! Wat hem bijzonder bedroeft is de ontvolking van Montligeon : er is niet genoeg werk te vinden en daarom trekken velen weg naar elders. De pastoor doet daarom een beroep op het hoofd van de H. Familie : « *Omdat ik terneergeslagen was door het vooruitzicht dat mijn parochie in de toekomst nageenough verlaten zou zijn, bracht ik lange momenten door aan de voet van het beeld van Sint-Jozef. Ik smeekte hem mij een middel in te fluisteren om de mensen werk en brood te geven zonder dat zij dat in de steden moesten gaan zoeken.* »

Verschillende initiatieven om in het dorp ateliers voor het vervaardigen van kant of handschoenen op te richten mislukten. Tot in 1884 een volkomen bovennatuurlijk project in de geest van abbé Buguet begon te rijpen : « *Ik streefde ernaar een dubbel doel te bereiken : enerzijds doen bidden voor de aan hun lot overgelaten zielen, hen verlossen uit hun lijden door het H. Misoffer dat de opperste vorm van uitboeting inhoudt, en anderzijds, als wederdienst, door toedoen van de verlorene zielen het middel vinden om de arbeiders te doen leven. Het was in mijn geest als een soort van "Do ut des" ["Ik geef opdat jij zou geven"] tussen de lijdende zielen van het vagevuur en de arme mensen hier op aarde die aan hun lot overgelaten waren. Een wederzijdse verlossing dus.* »

Kort daarop, in mei 1884, kwam een mysterieuze dame hem een mis vragen en hem bedanken voor de gelofte die hij gedaan had om eenmaal per week een mis op te dragen « *voor de meest aan haar lot overgelaten ziel van het vagevuur* » – een gelofte die

hij tot dan toe aan niemand toevertrouwd had. Ontroerd door dat teken besloot de pastoor aan zijn bisschop de toelating te vragen om een vereniging te stichten die als doel zou hebben: missen doen opdragen voor de zielen in het vagevuur, « *vooral diegene die het meest vergeten en in de steek gelaten zijn* ». Om tot de vereniging toe te treden en deelachtig te zijn aan de verdiensten van deze missen volstond het een bedrag te betalen van... één cent.

« *Mijn beste pastoor, wat kan u met één cent doen?* »

– *Monseigneur, het zal het Werk van de armen zijn.*

– *Goed dan, antwoordde de bisschop, doe wat u goeddunkt. Als u niet slaagt, zal u tenminste de verdienste hebben; en als God het wil, zal niets uw werk kunnen stoppen.* »

TWAALF MILJOEN LEDEN

De pastoor van Montligeon nam zijn pelgrimsstok en zijn reiszak en begon zijn propaganda. Weldra waren al zijn parochianen ingeschreven in het register van de vereniging, maar ook van de omliggende parochies kwamen honderden lidmaatschappen binnen. Het duurde niet lang of heel het bisdom was aangestoken, en vijf jaar later zelfs heel Frankrijk. Het nieuws van de oprichting van een Boetewerk ten gunste van de zielen in het vagevuur had zich als een lopend vuurtje verspreid, langs mondelinge weg maar ook via de pers.

Om de aansluitingsformulieren te drukken, en nadien de bulletins of verslagen van het Werk, was er een drukkerij nodig. Abbé Buguet kon zich een handpers aanschaffen en leidde zijn koster op in het beroep van drukker. Daarop begon hij personeel aan te nemen, steeds meer, totdat hij tenslotte werk verschaftte aan heel het dorp... Sint-Jozef had de zaken goed in handen genomen! Zoals te verwachten was, verliep dat alles niet zonder dat de republikeinse administratie allerlei stokken in de wielen stak: een bekend verhaal. Maar de drukkerij van Montligeon bestaat nog altijd; ze is ultramodern en ze doet nog altijd het Werk en het dorp leven.

In 1892 verhef Paus Leo XIII het Werk van Montligeon tot de rang van aartsbroederschap. Drie

jaar later werd de eerste steen gezegend van de nieuwe kerk die abbé Buguet wou oprichten, want de dorpskerk was veel te klein om de toevloed aan bedevaarders aan te kunnen. Om aan de nodige fondsen te komen voor de bouw van de « kathedraal in de velden » die hij in gedachten had, en om nieuwe oogsten in te zamelen, doorkruiste de pastoor heel Europa. Hij reisde zelfs naar de Verenigde Staten en naar Canada. In 1894 telde het Werk drie miljoen leden, terwijl onder impuls van abbé Buguet in heel de wereld duizenden missen werden opgedragen ter intentie van de overledenen. Hijzelf droeg nog elke week vroom het H. Misoffer op voor « *de*

meest aan haar lot overgelaten ziel », want zijn gelofte ging hem meer dan wat ook ter harte...

Het was tijdens het pontificaat van de H. Pius X dat het Werk van Montligeon zijn grootste bloei kende. Pastoor Buguet had zo'n grote vereering voor de Opperherder met het hart van vuur, die ook ooit als nederige dorpspastoor begonnen was, dat hij wou dat het pauselijke wapen uitgebeeld zou worden in de mozaïekvloer van het koor van de nieuwe kerk. Op 7 september 1904 werd de stichter van het Werk door de Paus in audiëntie ontvangen. Hij was in de zevende hemel toen hij vaststelde dat Pius X zo goed op de hoogte was van alles wat met Montligeon te maken had: « *Zijne Heiligheid heeft*

mij gesproken over de Procuur [die in Rome ingesteld was], over de missen die er opgedragen worden, over het personeel; daarna over Montligeon, mijn medewerkers, de bedienden, de drukkerij, de Bulletins.

– *In hoeveel talen publiceert u die Bulletins?*

– *In acht talen, Heilige Vader, en ze worden verspreid in alle delen van de wereld.*

– *Hoeveel aangesloten leden hebt u?*

– *Twaalf miljoen.* »

Om zijn grote verdiensten werd Paul-Joseph Buguet door de Paus benoemd tot apostolisch protonotarius. In een *motu proprio* plaatste de H. Vader het Werk van Montligeon « *onder onze speciale bescherming en die van onze opvolgers* ». De basiliek van Santa Maria in Monte Santo, aan de Piazza del

Boven het hoofdaltaar troont het beeld van
Onze-Lieve-Vrouw van Montligeon,
een groots werk van de hand van de Italiaan Tadolini (1919).

Populo, werd ter beschikking van het Werk gesteld. Vanaf 1904 werd daar elke dag de mis voor de overledenen opgedragen.

De indrukwekkende nieuwe kerk was klaar in 1911. Op 31 mei van dat jaar werd ze ingezegend en de dag daarop werd aan het hoofdaltaar de eerste mis opgedragen.

Mgr. Buguet verliet zijn geliefde parochie voor de laatste keer in september 1917 om zich naar Rome te begeven. Hij overleed er op 14 juni 1918. Drie jaar later werd zijn lichaam overgebracht naar de « kathedraal in de velden », die in 1928 verheven werd tot de rang van basiliek.

SALVE REGINA !

Abbé Buguet had de inspiratie om zijn werk onder de bescherming van de Maagd Maria te plaatsen, Bevrijdster en Helpster van de meest aan hun lot overgelaten zielen. Boven het hoofdaltaar werd in 1919 een grote beeldengroep geplaatst, voorstellend de H. Maagd met het Kind Jezus en twee zielen in het vagevuur. Terwijl Onze-Lieve-Vrouw met een teder gebaar van haar rechterhand een ziel uitnodigt om geduld te oefenen, omdat haar tijd nog niet gekomen is, buigt het Jezuskind op haar linkerarm zich voorover om een ziel te kronen die verlost is van de zuiverende vlammen.

In een mooie *Page mystique* schreef abbé de Nantes

dat het *Salve Regina*, gezongen op het einde van de complete – het koorgebed waarmee de monniken de dag beëindigen – een voorafbeelding is van de ontmoeting tussen de christen en zijn Moeder « *op het ogenblik van de grote uittocht, als een laatste genade van de Moeder van alle genaden, als een laatste kans geschonken door de Middelaars van alle goedheid.*

« *Ik zou willen, ik hoop, ik ben zeker dat in de nacht van mijn dood ik haar zal zien, zwijsend naar mij toe gekeerd, terwijl ze mij uitnodigt om alles te geloven, alles te hopen, alles lief te hebben van de hemel waar ik ga verschijnen voor mijn oordeel. Niet alleen ik, maar alle arme mensen op het ogenblik van hun doodstrijd.*

« *Deur van de Hemel, Morgenster die straalt boven de zo vertrouwde horizon vlak vóór de dageraad, ik ben er zeker van dat op hun weg naar het oordeel de dode zielen u zien, in een glimp, de tijd van een groet, de kans om zich te herpakken. Salve ! Als zij u vereren en nog van u houden, dan zal die groet hen redden. Als zij in hun zeer verre herinnering het weesgegroet van hun kindertijd terugvinden, dan zal die groet hen redden. Als uw blankheid hen ontroert, o Lelie van de dalen, als uw schoonheid, o Koningin van de engelen, in hun hart de hoop op een mirakel van zuivering en erbarmen doet geboren worden, dan zal één blik van u op ieder van hen hun redding betekenen... »*

broeder Thomas van OLV van Altijddurende Bijstand

JOSEPH RATZINGER EN VATICANUM II

« *Alle oecumenische concilies van het verleden eindigden met de afkondiging van leerstellige en morele waarheden die noodzakelijk waren voor het overleven van de Kerk. Deze waarheden werden geformuleerd in definities en vervolledigd met anathema's die geen enkele uitweg meer lieten aan ketterij of schisma. De akten van dat plechtig leergezag werden altijd en door iedereen als onfeilbaar aanvaard, en bijgevolg als dwingend.*

« *Vaticanium II besloot echter a priori om niemand te veroordelen. Daarom stelde zich gedurende het hele verloop van dat concilie de vraag naar de "theologische kwalificatie" van de akten die het zou afkondigen. Zouden ze onfeilbaar zijn, al was het maar door toedoen van de onfeilbaarheid die samenhangt met de eenstemmige en traditionele overtuiging van alle bisschoppen in vereniging met de Paus (het zogenaamde "gewoon en universeel leergezag") ? Of zouden deze... feilbare akten toch verplichtend zijn, zodat diegenen die het onderricht of de richtlijnen ervan verwierpen terecht zouden getroffen*

worden door veroordeling en uitsluiting uit de katholieke gemeenschap ?

« *De leerstellige commissie van Vaticanum II liet het antwoord op deze essentiële vragen een jaar lang rijpen. Het antwoord verscheen als aanvulling bij de constitutie Lumen gentium, en was ondoorzichtig. Om het te verduidelijken gaven drie theologen van wereldfaam er hun commentaar op in de reeks Unam Sanctam : de Italiaan Betti, de Duitser Ratzinger (leerling van Rahner) en de Fransman Congar. »*

Abbé de Nantes onderschreef volledig de eerste vaststelling van deze drie theologen : **Vaticanium II bevat geen enkele leerstellige definitie.** Bovendien onderstreepte hij de formidabele draagwijdte van het besluit van Betti : « *De leer van Vaticanum II wordt niet gedefinieerd in de strikte betekenis van het woord. Daarom leidt de ontkenning ervan niet ipso facto tot uitsluiting uit de kerkgemeenschap, zoals wel het geval is bij de belijdenis van een ketterij.* »

Hoewel Vaticanum II afzag van de uitoefening van zijn plechtig of bui-

tengewoon leergezag, kon het niettemin het eenstemmige, universele en onafgebroken leergezag van de Kerk herhalen. « *Het concilie heeft dat uitvoerig gedaan* », aldus broeder Bruno, « *en daarin geniet het zeker van de onfeilbaarheid van het gewoon leergezag. Maar het is niet dat traditionele deel van zijn onderricht waarmee het zichzelf onder de aandacht van de wereld heeft gebracht, en dat gedeelte is vandaag de dag trouwens al lang vergeten. Het eigene van Vaticanum II is een geheel van nieuwigheden, voorgesteld als revolutionair, die geërfd zijn van alle soorten dissidente stromingen en die in de Kerk ingevoerd zijn onder het mom van hervorming en wijziging. Dat geheel van heterodoxe [niet orthodoxe, niet rechtzinnige] leerstellingen is niet het voorwerp geweest van een plechtig onderricht en kan ook niet doen of het voortvloeit uit het gewoon onderricht. Het behoort dus tot geen van beide kanalen waarlangs het licht van de H. Geest tot ons komt.* »

POUR L'ÉGLISE, deel 3 (1996), pp. 183-185

DE PAUS, SPANJE EN HET HEILIG HART

DE OPKOMST VAN HET AMERIKAANS IMPERIALISME

HET jaar 1898: de internationale politiek wacht gespannen op de afloop van het conflict tussen het katholieke Spanje en de Verenigde Staten van Amerika met betrekking tot Cuba. Hetzelfde jaar 1898: Onze Heer Jezus Christus laat weten aan Paus Leo XIII dat Hij vurig verlangt dat de mensheid aan Hem wordt toegewijd.

Was er een verband tussen deze vraag van Christus, in dringende bewoordingen uitgedrukt, en het lopend conflict over Cuba? Het lijkt wel zo te zijn als we voortgaan op de biografie van de Zalige Moeder Maria van het Goddelijk Hart, geboren als Maria Droste zu Vischering, overste van het klooster van de Goede Herder in Porto en één van de grootste mystieken die de Kerk heeft voortgebracht (1863-1899). In zijn beschrijving van haar leven schrijft abbé Chasle inderdaad:

« Zij was erg aangedaan door de oorlog die Spanje en de Verenigde Staten in dat jaar 1898 met elkaar voerden, en erg ongerust over de rampen die door een reeks nederlagen over het katholieke Spanje zouden kunnen komen. De gehoorzaamheid van de koningin ten opzichte van de H. Stoel leek haar gerust te stellen. Zij volgde de militaire operaties met een gepassioneerde belangstelling, in de krant en op atlaskaarten. Elke avond moest de communautiteit, verzameld in de kapel, bidden voor Spanje en vooral het Heilig Hart en Sint-Ignatius aanroepen. Aan de gebeden werden offers toegevoegd, die niet zonder resultaat bleven, zoals blijkt uit volgende regels die zij rond het midden van september, een maand na de ondertekening van een ontwerp van vredesregeling, schreef aan haar geestelijke leidsman, de Eerwaarde Vader Abt van Seckau:

« "De Spaans-Amerikaanse oorlog heeft me veel doen lijden: eerst en vooral de duur ervan, totdat ik van M. de Vice-rector de toelating heb verkregen om een opdracht van Jezus mee te delen aan de H. Vader. Vervolgens, nadat een op het eerste gezicht beslissende zeeslag bij Cuba toch nog naar een verlenging van de oorlog dreigde te leiden, heb ik veel geleden om de vrede te verkrijgen van het goddelijk Hart van Jezus. En deze taak is nog niet ten einde. Maar ik heb van Hem de zekerheid ontvangen dat hoe groter

het vertrouwen is, des te meer het succes ook verzekerd zal zijn. Toewijding aan het H. Hart van Jezus, vraag om vergiffenis, overgave en vertrouwen, lijden met Hem en voor Hem!"

« De brief aan de H. Vader, waarvan sprake is in de zo mysterieuze regels hierboven, werd in juni verzonden met het oog op de toewijding van de mensheid aan het H. Hart. Onze Heer Jezus Christus zou dus een of ander verband hebben bepaald tussen deze toewijding en het bereiken van vrede, door die vrede bij voorbeeld te laten afhangen van de uitvoering van de dienst die Hij aan de overste van de Goede Herder gevraagd had. **Maar niets laat toe te denken dat deze brief, die jammer genoeg verdwenen is, Leo XIII ook maar het minst zou geëngageerd**

hebben om rechtstreeks tussenbeide te komen in de politiek van Spanje. »¹

Het voorbehoud dat plotseling in de laatste, vetgedrukte zin uitgedrukt wordt, is vreemd en in tegenspraak met al het voorgaande. Het lijkt er op dat het hier om een toevoegsel gaat van een of andere Romeinse « corrector »... We zijn heel verbaasd, want het zou niet de eerste keer zijn dat Leo XIII, een

Beeld van het H. Hart in het heiligdom van Ermesinde (Porto), waar zich het schrijn bevindt met het lichaam van de Zalige Moeder Maria van het Goddelijk Hart.

(1) Louis Chasle, *Sœur Marie du Divin Cœur, née Droste zu Vischering, religieuse du Bon Pasteur, 1863-1899*, Beauchesne 1905, pp. 330-331.

“politieke” paus bij uitstek, « *tussenbeide kwam* » in de politiek van Spanje.

TWEE PRECEDENTEN

Vanaf het begin van zijn pontificaat had Leo XIII (1878-1903) de jonge constitutionele monarchie van de Spaanse koning Alfons XII gesteund. Deze vorst wou « een goede Spanjaard en een goede katholiek » zijn zoals al zijn voorvaders, maar was in werkelijkheid een liberaal. Hij slaagde er dan ook niet in om onder de katholieken eensgezindheid rond zijn troon te bereiken. Zijn tegenstanders waren de **Carlisten**, die nooit geschipperd hadden in de zaak van God en de koning [zie *kadertekst op p. 9*]. Zij klaagden de compromissen aan van de regering met de vrijmetse-laars, en behielden ondanks hun nederlaag veel krediet bij de geestelijkheid, vooral in Navarra en in Baskenland.

Om hun tegenstand te breken schreef Leo XIII de encycliek *CUM MULTA* (8 december 1882): « *Men moet de mening vluchten* », zo raadde hij aan, « *van diegenen die bij wijze van spreken de godsdienst vermengen en verwarren met een of andere politieke partij, en die daarbij zo ver gaan te verklaren dat zij die tot een andere partij behoren de naam van katholieken haast opgegeven hebben.* » Hiermee bewees de Paus een uitzonderlijke dienst aan de liberale regering. Allicht stond hij er niet bij stil dat zijn woorden een veroordeling inhielden van zijn eigen politieke ideeën, en zelfs van die van de latere Pius XI, de Paus van de christen-democratie !

Kort daarop, in 1883, zond Leo XIII Mgr. Rampolla, zijn gunsteling en toekomstige kardinaal-staatssecretaris, als nuntius naar Madrid, om te waken over de pauselijke richtlijnen. Rampolla werd daarbij op eigen verzoek geassisteerd door een jonge geestelijke, Giacomo Della Chiesa, de toekomstige Paus Benedictus XV. Hun geheime diplomatieke missie bestond erin om de Spaanse bisschoppen dichter bij de troon van een liberale koning te brengen, **door hen te doen afzien van de carlistische “verleiding”**, versta : de legitimistische en integraal-katholieke stroming.

Enige tijd later brak een meningsverschil uit tussen Spanje en Duitsland aangaande de Carolinen, een groep eilanden in Oceanië (Micronesië) waarover Madrid op historische gronden de soevereiniteit opeiste ; maar de regering in Berlijn, die heel graag handelsposten wilde installeren op de eilanden, betwistte deze aanspraak. Kanselier Otto von Bismarck had in die tijd af te rekenen met wat hij woedend “politieke katholieken” noemde – lees : katholieken die zich onverzettelijk opstelden tegenover het liberalisme. Zij hadden zich stevig verenigd in een onkreukbare partij, het *Zentrum*. Bismarck kwam toen op de sluwe idee om de onenigheid over de Carolinen voor te leggen aan de Paus als scheidsrechter. Leo XIII was zichtbaar geflatteerd en haastte zich om een commissie van kardinalen bijeen te roepen. Ondanks het

feit dat de uitspraak uiteindelijk gunstig was voor Spanje kwam er een opvallende dooi tot stand tussen Berlijn en het Vaticaan... op de rug van het *Zentrum*. Bismarck had gewonnen !

Ondertussen was koning Alfons XII overleden. Zijn weduwe Maria Cristina nam het regentschap waar. Leo XIII stemde er in toe de peter te worden van de nog ongeboorte troonopvolger, die vanaf 1902 zou regeren als Alfons XIII (“de dertiende” om te behagen aan Leo XIII). In juni 1886 liet de Paus aan de koningin de Gouden Roos overhandigen, een hoge kerkelijke onderscheiding die symbool staat voor de deugden die een overheid dient te bezitten. Kortom, alles liep op wieltjes in de betrekkingen van de Paus met het Spaanse hof, waar liberalen en conservatieven afwisselend de macht uitoefenden, terwijl de oppositie – aan de ene kant de republikeinen, aan de andere kant de Carlisten – het zwijgen was opgelegd. Leo XIII profiteerde van de grote Spaanse bedevaart naar Rome in april 1894, ter gelegenheid van de zaligverklaring van Juan de Avila, de « apostel van Andaloesië », om zijn compromispolitiek in herinnering te brengen. Aan het adres van de onverzettelijke Carlisten voegde hij eraan toe : « *Het is hun plicht zich snel te onderwerpen aan de gevestigde machten.* »

En toen, in 1895, brak een opstand uit op het eiland Cuba, een van de laatste kolonies van Spanje.

REVOLUTIE OP CUBA

Al snel was het voor iedereen duidelijk dat de opstand tegen het Spaanse gezag kon rekenen op de formidabele materiële en financiële steun van de Verenigde Staten, in afwachting van mediasteun en militaire hulp. Washington had al verschillende keren geprobeerd om het prestigieuze en rijke eiland van suiker en tabak te verwerven, zelfs voor veel geld. Maar Spanje hield de boot af. « *Cuba verkopen* », had de Spaanse minister van Buitenlandse Zaken fier verklaard in de Cortes, « *staat gelijk met het verkopen van de eer van Spanje !* » Het eiland kende ook een bloeiende christenheid. De Kerk genoot er van de bescherming van de regering en ondervond nog de nawerking van de uitstraling en de schitterende verwezenlijkingen van de H. Antonio Maria Claret, stichter van de missiecongregatie van de Zonen van het Onbevlekt Hart van Maria en aartsbisschop van Santiago de Cuba van 1851 tot 1857.

De revolutie van 1895 nam van bij het begin een onrustwekkende wending. « Tussen juni 1895 en mei 1897 brachten tweeënveertig scheepskonvoien vanaf de Noord-Amerikaanse kusten wapens naar de opstandelingen. De Cubaanse revolutionaire partij van José Martí, gesticht in 1892, kreeg financiële steun van de Amerikaanse “suikerkoning” Edwin F. Atkins. De Amerikaanse administratie had tevoren al de installatie in New York begunstigd van een

(zie verder p. 10)

DE CARLISTEN, GEZWOREN VIJANDEN VAN HET LIBERALISME

KONING Ferdinand VII, koning van Spanje in 1808 en van 1814 tot 1833, bleef ondanks drie huwelijken kinderloos. Zijn broer Don Carlos kon daardoor hopen de troon te bestijgen, en die hoop werd gedeeld door iedereen die de traditie van het grote katholieke Spanje koesterde en vijandig stond tegenover « de ideologische perversies geboren uit de geest van de Verlichting ».

In 1830 wordt echter uit een vierde huwelijk van de koning een dochter geboren, Isabella. Om haar koningin te kunnen maken heft Ferdinand VII kort voor zijn dood door middel van een pragmatieke sanctie de Salische wet op (de wet die vrouwen uitsluit van de troonsopvolging), daarin gesteund door de liberalen. Don Carlos noemt deze maatregel niet legitiem, weigert trouw te zweren aan Isabella en wordt daarop door zijn broer verbannen.

Wanneer de koning overlijdt in 1833 en zijn weduwe Maria Cristina regentes wordt, eist Don Carlos de troon op en roept zich uit tot Carlos V. Zijn medestanders grijpen naar de wapens en de Eerste Carlistenoorlog breekt uit (1833-1839). « Achter de dynastieke rel die er het voorwendsel van vormt, gaat het in feite om een conflict tussen twee groepen : enerzijds de liberalen, die gehecht zijn aan de ideeën van de Eeuw van de Verlichting en gunstig staan tegenover de verkoop van de kerkelijke bezittingen waardoor de grote bourgeoisie, antiklerikaal en beïnvloed door de vrijmetselarij, zich zal kunnen verrijken ; en anderzijds de traditionalisten, die heimwee hebben naar het katholieke Spanje, die de verdedigers zijn van de jezuïeten en de Heilige Inquisitie en die erom bekommerd

zijn de kleine landeigendommen te beschermen tegen de ambitie van de kapitalistische burgerij » (Philippe Conrad, « *Pour Dieu, la Patrie et le Roi* » : *les carlistes dans le soulèvement nationaliste*, in *Histoire pour tous* nr. 16, februari-maart 1980).

De liberalen kunnen rekenen op brede internationale steun en krijgen financiële hulp van Groot-Brittannië, Frankrijk en Portugal ; Londen en Lisbonne sturen zelfs troepen. Ondanks deze overmacht verloopt de oorlog in het begin in het voordeel van de

ertoe dat het zijn standpunten aanpast », maar het uiteindelijk gevolg is dat « deze nieuwigheden het Spaans traditionalisme, dat verdeeld is over de wenselijkheid van deze evolutie, vooral verzwakken » (Conrad, *art. cit.*). Een mooi resultaat van de pauselijke politiek !

Wanneer echter in 1931 de Republiek wordt uitgeroepen en Spanje onder de knoet van radicaal-socialisten en communisten terechtkomt, beleeft het Carlisme een ware renaissance. Terwijl dertigduizend katholieken zich op een meeting in

Pamplona bereid verklaren om op te trekken naar Madrid, lanceert de carlistische pretendent, Alfonso Carlos I, een manifest :

« *Opnieuw brengt de Revolutie, de onverzoenlijke vijand van de lotsbestemming van Spanje, de nationale veiligheid, de vrede van de gewetens en de eer van het vaderland in gevaar. De republikeinse grondwet, geïnspireerd door de haat en gedichteerd door het sektarisme, is godde-*

loos in zijn beginselen en antichristelijk in de opstellers ervan, en kan onmogelijk het fundament van Spanje zijn... »

Tijdens de Burgeroorlog van 1936 sluiten de Carlisten zich onder hun eigen banieren en met het kruis van Christus als standaard aan bij generaal Franco. De *Requetés* met hun rode mutsen genieten een groot militair prestige : de Franse generaal de Castelnau noemt hen « *de beste infanterie ter wereld* ».

In april 1937 legt Franco, met het oog op de eenheid van de nationale beweging, een fusie op van het Carlisme met de *Falange* van José Antonio Primo de Rivera. Niet alle Carlisten leggen zich daar van harte bij neer.

« Dios, Patria y Rey » :
met de legendarische rode boina op het hoofd strijden de Carlisten
« voor God, het Vaderland en de Koning ».

Carlisten. Zij controleren het noorden van Spanje, belegeren Bilbao en bedreigen in 1837 zelfs Madrid. Maar een tegenoffensief van de « *Cristinos* » drijft de traditionalisten terug naar de bergen van Navarra en het Baskenland.

De opvolgers van Don Carlos vechten tegen de liberalen nog de Tweede en Derde Carlistenoorlog uit, maar zonder een doorslaggevende overwinning te behalen.

Op het einde van de 19de eeuw raakt de traditionalistische beweging verdeeld, « op het moment dat de katholieke Kerk zelf, in het spoor van Paus Leo XIII, zich inspent om de uitdagingen van de hedendaagse wereld aan te gaan [sic]. Het *aggiornamento* [!] van het Carlisme leidt

Cubaanse raad die ijverde voor de onafhankelijkheid van het eiland » (Philippe Conrad, *Quand l'impérialisme américain chassait l'Espagne de Cuba*, in *Enquête sur l'histoire* nr. 29, december 1998).

Omdat elke poging tot een vreedzame regeling ter plekke nutteloos bleek, zond Madrid generaal Weyler om de rebellie de kop in te drukken. Deze ruwe militair van Pruisische afkomst, **die oorlog had gevoerd tegen de Carlisten**, begon op Cuba met een genadeloze repressie. De nieuwe president van de Verenigde Staten, William McKinley, greep dat brutale optreden aan als voorwendsel om Spanje te bedreigen met een interventie van Amerikaanse troepen op het eiland. De liberale politici in Madrid riepen Weyler terug in december 1897 en stuurden in zijn plaats generaal Blanco, die de beslissing nam om aan de hele eilandengroep van de Antillen een statuut van grotere autonomie toe te staan.

Washington zond daarop de kruiser *USS Maine* naar de haven van Havana, « als teken van vriendschap ». Maar het ontging niemand dat de Amerikanen enkel hun eigen belangen op het oog hadden. De jonge Theodore Roosevelt, onderminister van Marine – hij werd later president – had in 1896 geschreven : « *Het land heeft een oorlog nodig.* » Een jaar later was hij nog duidelijker : hij wenste de oorlog tegen Spanje « *om de Cubanen ter hulp te komen vanuit een humanitaire bezorgdheid [sic]* », maar vooral « *om Amerika de volledige vrijheid te verzekeren ten opzichte van de Europese overheersing. Deze oorlog zal een grote les zijn en wij zullen er groot profijt uit halen.* »

Er stond inderdaad veel op het spel : « **Het ging er om Europa**, en meer precies Spanje dat nog slechts een schaduw van zichzelf was, **definitief te verjagen uit het Amerikaanse halfrond, om zo de hegemonie van de Verenigde Staten over het geheel van de Nieuwe Wereld te voltooien** » (Conrad, *art. cit.*).

EEN MYSTERIEUZE ONTPLOFFING

Net op dat ogenblik deed er zich een vreemd incident voor, alsof het ging om opgezet spel met de bedoeling het onherstelbare uit te lokken. Op 15 februari 1898 explodeerde de *USS Maine* in de haven van Havana, waarbij tweehonderd zesentwintig Amerikaanse matrozen om het leven kwamen. « Het is interessant te noteren dat er geen enkele officier bij de slachtoffers was : ze waren allemaal naar een receptie in de stad » (Conrad, *art. cit.*).

De Spaanse autoriteiten deden ogenblikkelijk al het mogelijke om de slachtoffers ter hulp te komen, en de dag daarop bood Madrid aan de Amerikaanse regering zijn innig medeleven aan voor de pijnlijke catastrofe. Maar de Amerikaanse pers trok alle regis-

ters open : « Onze doden schreeuwen om wraak », « Spanje, land van barbaren », « Het complot ontmaskerd », titelden de kranten. Met grote eenstemmigheid beweerden ze dat de ontploffing te wijten was aan een zeemijn die de Spanjaarden tegen de wand van het schip hadden aangebracht.

« Toch had niemand op het moment van de catastrofe de vorming van een draaikolk of een waterkolom geconstateerd. Er dreven geen dode vissen op het wateroppervlak zoals zich voordoet in het geval van een mijn. Het onderzoek van de buitenwanden van de scheepsromp toonde aan dat zij opengebarsten waren ten gevolge van druk van *binnen* uit » (Albert Mousset, *L'Espagne dans la politique mondiale*, Parijs 1923, p. 84). Men zou moeten wachten tot 1911 om de waarheid te kennen, namelijk dat de ramp veroorzaakt was door het ontploffen van de kruitmagazijnen *binnen* in de kruiser. Maar in 1898 versterkte een Amerikaanse commissie, helemaal in de lijn van de machthebbers in Washington, de hypothese van een met misdadig opzet geplaatste zeemijn.

« Vandaag weten we met grote nauwkeurigheid dat de beslissing om oorlog te voeren tegen Spanje als dat land volhardde in zijn weigering om Cuba te verkopen, al vanaf 1896 vaststond. Een congres van militaire geschiedenis, gehouden in maart 1998, bracht de details van de plannen daartoe aan het licht. [...] Het officiële Amerikaanse rapport beschuldigde niettemin Spanje. Madrid stelde voor om het onderzoek toe te vertrouwen aan een gemengde commissie, maar Washington weigerde dat. De Spaanse regering richtte zich daarop tot de Europese mogendheden, **vroeg aan Paus Leo XIII om scheidsrechter te zijn maar verkreeg niets** » (Conrad, *art. cit.*).

De Verenigde Staten van hun kant eisten « de onmiddellijke pacificatie van Cuba » en de ondertekening van een wapenstilstand tussen de Spaanse gezagsdragers en de opstandelingen.

HET UUR VAN HET HEILIG HART

Zoals in de tijd van Jeanne d'Arc¹ zou de Hemel ook in deze moderne oorlog zijn wil en zijn voorkeur laten kennen. De Verenigde Staten wilden voor zichzelf het recht op het bezit van de hele wereld. Tegelijkertijd zetten zij daarmee het verschrikkelijke drama van de dekolonisatie in gang. Jezus wou dat verhinderen en koos het cruciale moment van de Spaans-Amerikaanse oorlog om eraan te herinneren **dat Hij de koning van de wereld is, dat alles Hem toebehoort en dat het heil enkel van Hem kan komen.**

De gebeurtenissen zullen mekaar opvolgen op

(1) Toen de Engelsen tijdens de Honderdjarige Oorlog (1337-1453) een groot deel van Frankrijk bezet hielden, koos de Hemel op een bepaald ogenblik overduidelijk de kant van de Fransen : de H. Jeanne d'Arc werd op missie gestuurd om de Engelsen uit haar vaderland te verdrijven.

Paus Leo XIII (1878-1903)
« een liberaal op de troon van Petrus »

Abbé de Nantes

« Leo XIII had een regering van 25 jaar om zijn grote opzet te realiseren, zijn programma van wereldwijde verzoening. Hij had alles aan zijn kant : de steun van de liberalen, de blinde gehoorzaamheid van de katholieken en de toegewijde liefde van de volkeren, die hij niettemin bij verschillende gelegenheden opofferde aan de eisen van zijn politiek.

« Zeker, in de leer was Leo XIII rechtgelovig ; zijn talrijke encyclieken getuigen daarvan. Maar hij maakte zich het onderscheid van Mgr. Dupanloup tussen de theorie en de praktijk eigen, een onderscheid dat de moeder van alle compromissen en alle verloocheningen van het liberalisme is : men onderwijst wel de juiste leer, maar men verontschuldigt zich daarmee voor de slechte leer die men ondertussen in de praktijk brengt voor de zaak van de “vrede” en het compromis dat gunstig is voor de verhoopde verzoening met de vijanden van God... » (CRC nr. 96, september 1975).

twee verschillende niveaus, maar wel opvallend gelijktijdig : enerzijds de katholieke politiek, de politiek van Christus, zonder omwegen en duidelijk, en anderzijds de politiek van de mensen, beheerst door hun passies, ondeugden en brutaliteiten, waartussen de plannen van genade en medelijden van onze God en Heer Jezus Christus zich een weg moeten banen...

Het H. Hart van Jezus, dat brandt van liefde, maakt die sublieme plannen bekend via zijn heilige vertrouwelingen, Moeder Maria van het Goddelijk Hart. Op **7 april 1898**, Witte Donderdag, krijgt zij de bevreemdende opdracht om een beroep te doen op de Paus.

Haar brief is « *jammer genoeg verdwenen* », maar de goede Louis Chasle heeft gelukkig de notities die de heilige de dag zelf neergeschreven had, en die

dienden als klad voor haar brief, kunnen reproduceren : « *Zijn goddelijk Hart heeft honger en dorst. Het wil de hele wereld omhelzen in zijn liefde en zijn erbarmen. Ik moet die honger en die dorst stillen, met de hulp van mijn geestelijke leidsman. Zo vlug mogelijk naar Rome schrijven.* » Met welke bedoeling ? **Om aan de Paus dringend « de toewijding van de hele wereld aan het Hart van Jezus » te vragen**, waaraan schitterende beloften verbonden zijn. Dat is de “politiek van God”, die de vrede bewerkt – niet de vrede « *die de wereld geeft* » (Jo 14, 27), maar de waarachtige en vruchtbare vrede van Christus, die in de zielen en over de samenlevingen zal heersen wanneer zij allemaal zullen toegewijd zijn aan het H. Hart. Dat wonder hing toen af van de Paus, van zijn

DE ZALIGE MOEDER MARIA VAN HET GODDELIJK HART,
geboren als gravin Maria Droste zu Vischering (1863-1899).

Op weg vanuit Porto naar haar ouders in Westfalen was zij op bedevaart geweest naar het graf van de H. Teresia van Avila in Alba de Tormes. Tijdens de Mis die haar geestelijke leidsman, dom Ildefons Schober, daar had opgedragen was haar een bijzondere genade ten deel gevallen :

« *Tijdens de consecratie had ik tot Onze Heer Jezus gebeden en Hem gevraagd, door de voorspraak van de H. Teresia, om mijn ziel in zijn Kostbaar Bloed te zuiveren van alle zonden. Daarop gaf Hij mij de zoete zekerheid dat Hij me alles vergaf en dat Hij mijn ziel zodanig waste en zuiverde dat ik verder vooruit zou kunnen gaan in zijn intimiteit. Na de H. Communie noemde Hij mij bij mijn naam, met een oneindige liefde : “Maria”. Dat had Hij al lange tijd niet meer gedaan. Toen zei Hij me, met de welbekende stem die in het diepst van het hart weerklinkt, dat Hij vandaag met mij een meer intieme vereniging wou tot stand brengen en dat Hij, als bewijs daarvan, mij een vrede zou laten proeven (voor hoelang, dat weet ik niet) zoals ik nog nooit meegemaakt had. [...] Ik verlies mezelf nu in de liefde en het erbarmen van mijn Bruidegom, zoals de kleine waterdruppel opgaat in de oceaan. En zoals de zee alles vult, zo vult zijn liefde heel mijn wezen. Ik zal deze communie nooit vergeten. [...] Bid voor mij, opdat ik zou beantwoorden aan de wil van Onze Heer Jezus Christus nadat door u de weg is uitgetekend die naar Hem voert.* »

(brief aan dom Schober, geschreven in Salamanca op 31 januari 1896).

bereidheid om in te gaan, en geestdriftig in te gaan, op de verlangens van Jezus.

Het probleem was echter dat Paus Leo XIII *precies op diezelfde dag* ook zelf ingreep. En zo kwam het bij wijze van spreken tot een partij "armworstelen" tussen aan de ene kant de H. Vader, die zijn persoonlijke politiek had, en aan de andere kant Jezus en zijn heilige Moeder, die hun eigen "project" hebben.

De Paus kwam tussenbeide bij Spanje « opdat de regering zou ingaan op de suggesties van het Amerikaans kabinet. Hij verzekerde dat president McKinley vrede wou [sic] maar dat men hem moest helpen [resic] om weerstand te bieden aan de wil van het Congres, waar de invloed van de interventionisten overheerste. Op **9 april** gaf de koninklijke regering toe aan de dringende verzoeken van Leo XIII en aan de raadgevingen van de ambassadeurs, en kondigde aan dat zij een onmiddellijk staken van de vijandelijkheden [met de Cubaanse rebellen] bevolen had. Zij verwachtte van het kabinet in Washington een wederkerige houding » (Mousset, *op. cit.*, p. 85).

Helaas, wat een illusie ! « In de Amerikaanse Senaat stelde de commissie voor buitenlandse betrekkingen een *joint resolution* voor, waarin het volk van Cuba vrij werd verklaard en van Spanje werd geëist dat het zijn troepen te land en ter zee van het eiland zou terugtrekken. In het Huis van Afgevaardigden liet de commissie een andere resolutie stemmen die de president toeliet over de strijdkrachten te beschikken om tussenbeide te komen op Cuba » (Mousset p. 86). En om deze aanslag op het internationaal recht een schijn van moraliteit te geven begon de resolutie met volgende woorden : « *Overwegend dat de hatelijke stand van zaken die gedurende de afgelopen drie jaren op Cuba bestaan heeft het moreel gevoel van het Amerikaanse volk gekwetst heeft, een smet heeft geworpen op de christelijke beschaving en tot een hoogtepunt is gekomen met de vernietiging van een oorlogsschip...* » Doortrapte leugens !

McKinley ondertekende de *joint resolution* op **20 april**. Op **21 april** was de diplomatieke breuk tussen beide landen een feit en begon de *US Navy* met de blokkade van Cuba. Op **23 april** verklaarde de regering in Madrid : « *Zonder holle grootspraak, maar met de felle energie van een volk dat in de loop van de geschiedenis een benijdenswaardige naam en faam heeft verworven, zal Spanje met de wapens zijn recht verdedigen om in Amerika te blijven.* »

DUUR BETAALDE PAUSELIJKE ONWIL

Op **24 april** werd de oorlog verklaard. En daarmee hadden de Amerikanen hun « *splendid little war* », naar het woord van minister van Buitenlandse Zaken John Hay...

In de biografie van Moeder Maria van het Goddelijk Hart lezen we dat zij, na het vertrek van haar geestelijke leidsman, dom Ildefons Schober, naar Oos-

tenrijk, aan de vice-rector van het seminarie van Porto gevraagd heeft om haar raadgever te worden. Dom Theotonio geeft haar echter niet onmiddellijk de toelating om naar Rome te schrijven. « *Hoewel ze daarin volledig berustte, weende zij erom, zij die zo zelden weende ! Boven op die morele pijn kwam het voorspelde fysieke lijden. Op maandag 25 april stond de arme overste aan de voet van het graf, en gedurende verschillende weken zweefde zij tussen leven en dood* » (Chasle p. 345). Het was op die wijze dat het H. Hart de waarachtigheid van de zending van zijn boodschapper wou onderstrepen.

Zelf zei ze van dat lijden dat het « *een teken was dat Onze-Lieve-Heer aan de vice-rector zond om de waarheid te doen kennen van een zaak die zij vroeg en die hij bleef weigeren.* » Ze was bovendien erg ongerust over « *de rampen die door een reeks nederlagen over het katholieke Spanje zouden kunnen komen...* Zij volgde de militaire operaties met een gepassioneerde belangstelling, in de krant en op atlas-kaarten. » We moeten denken aan het felle verdriet dat zij als bruid van het H. Hart moet ervaren hebben, in het besef wat voor catastrofes er over de christenheid zouden komen door de ongehoorzaamheid van iedereen aan de wil van haar goddelijke Bruidegom.

Ondanks het beroep dat Spanje deed op « het geweten van de Europese mogendheden » was het land volkomen op zichzelf aangewezen om zijn formidabele vijand tegemoet te treden. Madrid zond een eskader naar de Antillen onder het bevel van admiraal Cervera, die erin slaagde de Amerikaanse blokkade te omzeilen en op **19 mei** voor anker ging in de haven van Santiago de Cuba. Te land boden de Spaanse troepen hardnekkige tegenstand tegen de Amerikaanse soldaten die ontscheept waren om de Cubaanse rebellen te steunen. De gevechten tussen beide landlegers duurden heel de maand juni.

In Portugal gaf dom Theotonio, die erg getroffen was door het lijden van Moeder Maria van het Goddelijk Hart, haar eindelijk de toelating om haar brief aan de Paus te schrijven. Hij werd uit Porto verzonden op **10 juni**. « *Leo XIII was erg onder de indruk* », schrijft abbé Chasle, zonder een verdere verklaring te geven. Maar « *het jaar eindigde zonder dat hij aan de kwestie gevolg had gegeven. De dienaar van God kwam via de Hoogerwaardse Vader Abt-Primaat van de benedictijnenorde, die als tussenpersoon was opgetreden, te weten dat haar zending aan het Vaticaan was overgemaakt, en dat was alles. Gedurende lange maanden gingen haar gedachten er naar uit. Van tijd tot tijd zei ze tegen haar zuster assistente : "Er komt maar geen antwoord uit Rome !" » (p. 346).*

Op **3 juli** in de ochtend verliet het eskader van Cervera de haven van Santiago de Cuba en opende haast onmiddellijk het vuur op een tegenstander die meer dan drie keer zo talrijk was. Twee zeemachten namen het tegen elkaar op, houten boten tegen metalen

De ontploffing van de Amerikaanse kruiser USS Maine in de haven van Havana, op 15 februari 1898, vormde voor Washington een ideale *casus belli* en werd door de Amerikaanse media met succes uitgebuit.

schepen... Ze stonden symbool voor de twee vijandige steden : die van de leerlingen van Christus en die van de Mammon. Helaas gebeurde wat te voorspellen was : het Spaanse eskader werd in een oogwenk vernietigd. Santiago capituleerde op **16 juli**.

In de Stille Oceaan was de vloot van admiraal Montojo met dezelfde heldhaftigheid ten strijde getrokken tegen de Amerikaanse zee-macht van Dewey, door wie zij op 1 mei bij de Filippijnen, een andere Spaanse kolonie, verslagen werd. De moedige houding van de Spaanse strijders redde voor het theater van de geschiedenis het prestige van hun land, dat de voorkeur had gegeven aan « de eer zonder de schepen » boven « schepen zonder de eer » ! Manila gaf zich over op **12 augustus**. De regering in Madrid maakte daarop een einde aan de gevechten en tekende een protocol van wapenstilstand.

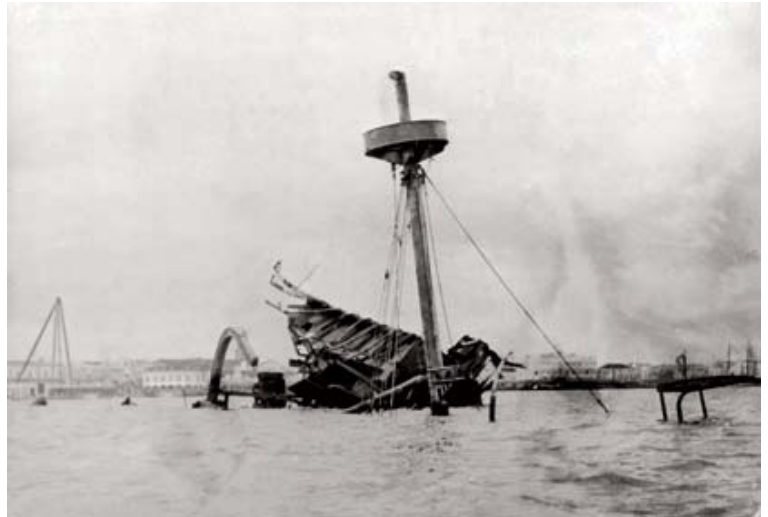
HET DOEL HEILIGT DE MIDDELEN

« Bepaalde kranten van de New-Yorkse pers speelden een doorslaggevende rol in het bewerken van de publieke opinie om haar de Amerikaanse interventie op Cuba te doen aanvaarden. Meer bepaald ging het om *The New York Journal*, gekocht in 1895 door William Randolph Hearst, en *The World* van Joseph Pulitzer.

« Voor deze populaire pers, die gretig op zoek was naar spectaculaire gebeurtenissen die de verbeelding van de massa's konden verleiden, bood Cuba een bijzonder rijke stof. Een wel zeer elementair manicheïsme stelde de Spanjaarden voor als onbeschaafde en sadistische schoften, vertegenwoordigers van een achterlijk land en onderdanen van een anachronistische en corrupte monarchie.

« Terreur, geweld en hongersnood waren volgens deze kranten op Cuba schering en inslag. Hun "berichtgeving" berustte echter maar al te vaak op het kritiekloos overnemen van communiqués van de *Junta Cubana*, de raad van Cubaanse bannelingen die zich in New York gevestigd had. "Getuigenissen" van slachtoffers verrijkten dossiers die volledig gefabriceerd waren om de "walgelijke misdaden" van de Spanjaarden in de verf te zetten... » (Arnaud Imatz).

Volgende anekdote spreekt boekdelen over de verantwoordelijkheid van de pers voor de Spaans-Amerikaanse oorlog. Frederic Remington, reporter van *The New York Journal*, telegrafeerde vlak vóór het uitbreken van de oorlog vanuit Havana naar zijn baas Hearst : « *Alles is rustig hier. Er zijn geen problemen en er zal geen oorlog uitbreken, ik wil terug naar huis.* » Waarop Hearst prompt antwoordde : « *Blijf alsjeblief waar je bent en zorg voor beelden, ik zorg voor de oorlog.* »

PAX AMERICANA

In Porto volgde de overste van de Goede Herder dag na dag de gebeurtenissen van die tragische zomer. In september vertrouwde zij haar geestelijke vader, dom Schober, toe dat zij « *veel geleden had om van het goddelijk Hart van Jezus de vrede te verkrijgen. En deze opdracht is nog niet ten einde. Ik heb van Hem de zekerheid ontvangen dat hoe groter het vertrouwen is, des te meer ook het succes zal verzekerd zijn.* » Kon Spanje zich nog terug oprichten en zijn legendarische en heilige missionaire expansie voortzetten, samen met Portugal ? Ja, op voorwaarde dat de Paus zou antwoorden op de boodschap die de overste van Porto tot hem gericht had : « *Toewijding aan het Heilig Hart van Jezus, vraag om vergiffenis, overgave en vertrouwen, lijden met Hem en voor Hem !* »

Maar Leo XIII bleef volharden in de boosheid van zijn groot gelijk. Had dom Theotónio niet tegen moeder Maria gezegd : « *De Paus heeft geen behoefte aan jouw ingevingen. Hij heeft zijn eigen raadgevers...* » ?

De vredesconferentie werd gehouden in Parijs. Spanje moest verzaken aan « elk recht van soevereiniteit en eigendom met betrekking tot Cuba ». Het eiland werd onafhankelijk verklaard, maar in de praktijk onderworpen aan zeer nauwe verplichtingen ten opzichte van zijn "bevrijders". De archipel van de Filippijnen werd verkocht aan de Verenigde Staten voor 20 miljoen dollar. Daarmee kwam voorgoed een eind aan het katholieke Spaanse rijk van weleer.

In de plaats ervan kwam een ander imperium : het door geld geregeerde en puriteinse Amerika met zijn economische "protectoraten". De nieuwe eeuw die aanbrak zou de triomf zien van de hoogmoedige hegemonie van de Verenigde Staten. Wat de Paus betreft, die er al van droomde de scheidsrechter te worden tussen de Oude en de Nieuwe Wereld, wat een afgang ! Wat een blinde onmacht ! Dat was het droevig resultaat waartoe "zijn" politiek had geleid...

*abbé Georges de Nantes &
broeder Thomas van OLV van Altijddurende Bijstand*

HET BEROEP OP DE PAUS

DE leerstellige inleiding die het Vaticaan ter goedkeuring voorlegt aan de Priesterbroederschap van de H. Pius X is nog altijd geheim. Dat bewijst dat het gaat om een transactie tussen twee partijen die op hun hoede zijn voor hun respectievelijke publieke opinies – en dus niet om een glasheldere definitie van het katholiek geloof door de veroordeling van de ketterij, en evenmin om het herstel van de band van de naastenliefde door de veroordeling van het schisma.

Een zgn. “Forum” in de Franse krant *La Croix* van 3 januari jl. maakt dat nog extra duidelijk. Om te beginnen, aldus de krant, houdt niemand van de betrokkenen zich bezig met de goddelijke waarheid :

« Voor de leiders van beide groepen [sic ! het Vaticaan wordt beschouwd als een “groep”, op gelijke hoogte met een andere “groep”, de Priesterbroederschap...] komt het er op aan het toenaaderingsproces af te sluiten en, daarna pas, aan hun achterban openbaar te maken tot welke toegevingen ze bereid waren. Ongetwijfeld zullen bepaalde gelovigen van de ene of de andere groep dan tegenstribbelen. »

De bisschoppenconferenties zullen weigeren om de “verzoende” integristen opnieuw in de kudde op te nemen. En de integristen zelf zullen zich opsplitsen in “overlopers” en “hardleersers”.

« Maar de leiders [aan de ene kant de Paus, aan de andere kant Mgr. Fellay...] gaan dat risico aan, zo lijkt het, want ze geven prioriteit aan de ondertekening van het gentlemen's agreement. »

*« Niettemin blijkt op die manier de onverschilligheid van de onderhandelaars – en meer bepaald, helaas, van de Romeinse onderhandelaars [dus van de Paus, van wie zij de vertegenwoordigers zijn] – ten aanzien van de **sensus fidei**, de capaciteit die de gelovigen bezitten om de geloofswaarheid te onderscheiden. Volgens de onderhandelaars kan het conflict geregeld worden door een akkoord aan de top, door een gebaar van goede wil vanwege enkele personen, namelijk Benedictus XVI, Mgr. Fellay en hun respectievelijke omgeving », waarbij ze zich geen steek aantrekken van de waarheid van God !*

« Wat het gewone volk betreft, zo lijken de onderhandelaars te denken, dat schikt zich uiteindelijk altijd in de beslissingen die van boven komen. »

Conclusie : algemene onverschilligheid tegenover de ketterijen van het Concilie die door abbé de Nantes in 1968 publiekelijk en onomwonden aangeklaagd werden voor de bevoegde instanties in Rome.

Wat de band van de naastenliefde betreft, ziet iedereen dat het *« zowel voor Rome als voor Mgr. Fellay minder gaat om het herstel van het broederlijk leven tussen Rooms-katholieken en integristen dan om het realiseren van een transactie. De inzet is niet echt de verzoening, die belangeloos zou zijn en die het geheel van de gelovigen zou mobiliseren. »*

Een dergelijke mobilisatie is nochtans van het allergrootste belang op twee fronten. Eerst en vooral is het binnen de Kerk dringend nodig de christenen terug discipline en deugd bij te brengen ; beide zijn ernstig gecompromitteerd door de algemene ont-aarding van de zeden en de moraal. Vervolgens moet ook het hoofd geboden worden aan de formidabele gevaren die van buiten dreigen, de meest beangstigende waarmee de Kerk sedert haar ontstaan geconfronteerd werd : de islam, die bezig is niet alleen het hele Afrikaanse continent te veroveren maar ook Europa, en het communisme dat in zijn Chinese vorm naar de wereldheerschappij streeft.

Elke rechtgeaarde geest zal ermee instemmen dat een dergelijke strijd niet kan gewonnen worden zonder de veroordeling van het tegennatuurlijk verbond dat het Tweede Vaticaanse Concilie gesloten heeft met het communisme en met de islam. Er moet een einde gemaakt worden aan de diabolische desoriëntatie van de geesten, door een terugkeer naar de zuivere leerstellige waarheid van het katholicisme. Alleen zo kan een deugdelijk fundament gelegd worden voor de hervorming van de zeden en de verdediging van de christenheid.

Eén oplossing dus : geen *« zoeken naar een compromis tussen twee partijen »* maar een beroep op de pauselijke onfeilbaarheid !

broeder Bruno van Jezus-Maria

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter : Abbé Georges de Nantes.

Hoofdredacteur : Broeder Bruno Bonnet-Eymard, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever : E. Govaerts, Postbus 14, B-2650 Edegem.

Abonnement : € 10. Steunabonnement : vanaf € 15. Buitenland : € 12.

Rekening 000-3302057-80. IBAN : BE 47000330205780. BIC : BPOTBEB1.

Internet : www.crc-resurrection.org – E-mail : hij.is.verrezen@gmail.com